

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > ספר נפש החיים 002 שער ד פרק א חיבור פנימי לתורה

ספר נפש החיים 002 שער ד פרק א חיבור פנימי לתורה

עוד זאת אמרתי לבא במגלת ספר כתוב, בגודל החיוב של עסק התורה על כל איש ישראל יום ולילה. ולהרחיב מעט הדבור בלשון מדברת גדולת יקר תפארתה ומעלתה של התורה. והאדם הישר העוסק והוגה בה בתורת חסד על לשונו לעשות נחת רוח ליוצרו ובוראו ית"ש.

כמו שמתבאר כאן בדברי הנפש החיים, מחד- הוא בא להרחיב את הדיבור לגבי "גדולת יקר תפארתה ומעלתה של התורה", והצד השני שהוא יבאר- זה "האדם העוסק והוגה בה", כאשר האדם יושב ועוסק בדברי תורה יש כאן את התורה ויש את מי שעוסק בה.

הבירור צריך שיהיה מורכב משני החלקים; הוא צריך שהוא יהיה מורכב מהחלק שהוא מברר את **מדריגת תורה**, את הכח שנקרא תורה את הכללות של תורה; והוא צריך לברר את נפשו שלו היכן, **כיצד ובאיזה אופן הוא מתחבר למדריגה של תורה.**

אדם שלא בירר את מדריגת התורה, כח תורה, כללו תורה, או לא בירר את חלקי נפשו בחיבורם לתורה- לא יתכן שעמלו בתורה. כמעט ללא יוצא מן הכלל, יגיע למקום המכוון האמיתי, אלא א"כ הוא **עמל בתורה במסירות נפש מוחלטת**, אבל אם לא - אז הכח של החיבור שלו לתורה לעולם לא יוכל להיות שלם בצורה הנכונה.

כשבאים להעמיד א"כ ראשית הדברים למעשה, צריך שיהיה ברור לכל נפש עמילה בתורה שהיא צריכה לברר את עומק תורה, והיא צריכה לברר את חלקיה שהיא באה להתחבר לתורה, "לעסוק בדברי תורה", שהנפש תהיה עסוקה, "בה יושב ומהרהר תמיד", אבל לא באופן של "ושבית שביו" אלא באופן של חיבור האדם במעמקים הפנימיים שלו למציאותה של תורה.

ע"מ שהאדם יכול להתחבר מהמעמקים הפנימיים שלו לחיבורה של תורה- בהכרח שיהי' את שני החלקים שנתבארו. פרטיהם עוד יתבארו בעזר ה' בהרחבה כאן בשער ד', אבל היסוד בנוי על הבנת שני החלקים בבירור: תורה, והאדם העמל בה - וצירופם גם יחד.

והאדם הישר העוסק והוגה בה בתורת חסד על לשונו לעשות נחת רוח ליוצרו ובוראו ית"ש.

בלשון כללית מאוד, כבר בתחילת דבריו כותב הנפש החיים את מדריגת העוסק בתורה. כל אדם ואדם שעוסק בתורה הוא חייב לברר את נפשו מדוע הוא עוסק בתורה.

מי שעוסק בתורה מחמת שזה הגירסא דינקותא שלו 'מלומדה' ודאי שזה עדיף מכלום, אבל צריך להעלות מעלה מעלה במדריגת עסק התורה.

בלשון כללית מאוד, מהם סדרי המדריגות שהאדם עוסק בדברי תורה:

א. יש מה שהאדם עוסק בדברי תורה לצורך התורה עצמה, "עוסק בהם לשמם", "דבר בהם לשמם", הוא עוסק לעצם מדריגת התורה.

ב. יש מה שהאדם עוסק בתורה למה שלמעלה מהתורה, וזו המדרגה שנאמר כאן "לעשות נח רוח ליוצרו ובוראו", כביכול התורה היא ג"כ נאצלת ממנו ית"ש, אז הוא עוסק בתורה ע"מ לעשות נחת רוח לקב"ה שהוא שורש התורה, שמסתתר בתוך התורה, שגנוז בתוך התורה.

ג. האופן השלישי הוא האופן התחתון שהאדם עוסק בדברי תורה לצורך ישראל, "והוגה בה בתורת חסד על לשונו".

אלו הם ג' פנים שהאדם עוסק בתורה. הוא עוסק בתורה ביחס למדרגת התורה עצמה, הוא עוסק בתורה ביחס לתורה ביחס למדרגת ההתקשרות לבורא לעשות נחת רוח ליוצרו ובוראו ית"ש, והוא עוסק בתורה למען אלה שנשתלשלו מן התורה- ישראל שנקראו ראשית, 'תורת חסד על לשונה', ע"מ לגלות תורה לאחרים. אלו הם שלושת החלקים השורשיים שמחמתם האדם עוסק בתורה.

כאשר האדם לא מתבונן, יתכן מאוד שהוא עוסק בתורה ללא שלושת החלקים. לא תורה לשם תורה- "דבר בהם לשמם"; לא תורה לשם לעשות נחת רוח לקב"ה; ולא תורה ע"מ ללמדה לאחרים, ואפי' אם הוא מלמד לאחרים, הוא רוצה לומר סברא לאחרים, אבל זה לא מדין תורה לשמה ללמדה לאחרים. אלא זה מחמת שבוער בקרבו לומר לאחרים את מה שהוא חושב! כי טבע האדם שהוא רוצה לומר את דעותיו ואת סברותיו, לכן הוא רוצה לומר אותם לזולתו, אבל לא מפני שהוא עוסק בה באופן של "תורת חסד על לשונו".

"תלת קשרין מתקשרין דא בדא, קודשא בריך ואורייתא וישראל"- באורייתא עצמה יש את שלושת החלקים: 'קוב"ה'- "לעסוק בה לעשות נחת רוח ליוצרו ובוראו", 'אורייתא'- לשם תורה עצמה, 'ישראל'- שהוא עוסק בה באופן של "הוגה בה בתורת חסד" לומד ע"מ ללמד לאחרים- אלו הם שלושת החלקים בנפש.

כל אדם ואדם צריך בירור ראשית בדעתו שיש את שלושת החלקים, ולאחר מכן הוא צריך לברר בעומק נפשו מדוע הוא עוסק בתורה, **מה מניע אותו לעסוק בתורה.**

מי שיעסוק בתורה רק ע"מ לעשות נחת רוח לקב"ה- אולי נחת רוח מעט יש כאן, אבל תורה אין כאן, הוא לא מחובר לתורה. מי שעוסק בתורה רק ללמדה לאחרים- הרי שהוא כלי ריקן שמנסה להשפיע לזולתו.

מי שעוסק בתורה לשם תורה ועל גבי זה לעשות נחת רוח לקב"ה, ומתוך זה להשפיע מעומק הלשמה שלו לאחרים- זו צורת חיים נכונה.

אבל יתכן שהאדם לומד שנים טובא, והוא יודע עוד מסכת ועוד מסכת, עוד סימן ועוד סימן, בבקיאות ובעיון, אבל הוא מעולם לא בירר את שורש הסוגייה מפני מה הוא עוסק בתורה. לא יתכן שהאדם יעמול שנים בדברי תורה והוא ירצה להשיג תורה על אמיתתה והוא לא ילמד את שורש דברי רבותינו אשר מפיהם אנו חיים אשר הם עמלו לברר את כל חלקי המדרגה של תורה אחד לאחד ולברר את זה בעומק מדרגת נפשו שלו.

כשנעמיד א"כ את הדברים שנתבארו השתא- ראשית צריך שיהיה ברור לאדם בדעת שלושת החלקים של תורה: תורה לשם תורה, תורה לשם לעשות נחת רוח לקב"ה, תורה למען ללמדה לאחרים לגלות אור התורה לישראל לבריותיו. ולברר לאחר מכן בעומק נפשו כל אדם עשר דקות זה מעט, מעט מאוד לברר בעומק נפשו: **מה מניע אותו לעסוק בתורה.**

הוא היום בבוקר ויושב ב"ה ולומד תורה אשריו וטוב לו. אבל מה מניע אותו באמת לעסוק בתורה? מה גורם לו לעסוק בתורה? האם הוא באמת חפץ בתורה? האם הוא חפץ לעשות נחת רוח לקב"ה? הוא באמת 'תורת חסד על לשונו' שהוא רוצה להשפיע תורה על כלל ישראל אור של קדושת התורה וחכמתה בפועל שתגלה במצוות? מה מניע אותו בפועל?

אדם שמברר את הדברים הללו בשכל ישר, בבירור של אמת, בלב טהור, ולאחר מכן יושב ומתחבר בעמלה של תורה- בהכרח שלאט לאט ההתקשרות שלו לדברי תורה תלך ותתחזק תלך ותתרומם. אבל כשזה לא קיים אותו מדרגה של בירור- אז העמל בתורה על דרך כלל הולך ונחלש.

ואיש דעת המאמץ כח לסומכה ולסעדה ולהחזיק בדקיה אחרי אשר זה ימים רבים לישראל שהושפל עסק תורה הקדושה בכל דור ודור.

ודאי שאחד מהטעמים הברורים מדוע הושפל עסק התורה בכל דור ודור הוא כי אנשים לא השיגו את מדריגת התורה, כח שנקרא 'תורה', כללות שנקרא 'תורה' והם לא ביררו את עצמם בחיבורם לתורה. ולכן העסק בדברי תורה הלך ונחלש. והערך של גדולת יקר תפארתה ומעלה של התורה הלך ונעלם. והתוצאה היא כמובן:

והן עתה בדורות הללו בעו"ה נפלה מאד מאד. נתונה בסתר המדרגה התחתונה ר"ל. כאשר עינינו הרואות עתה ברבת בני עמנו מגודל סבל משא עול הפרנסה ה' ירחם.

אז יש בני אדם שאינם עוסקים בדברי תורה מחמת שהם טרודים בעול הפרנסה, אבל-

וגם כמה מאותן אשר קרבת אלהים יחפצון. המה בחרו לעצמם לקבוע כל עיקר לימודם בספרי יראה ומוסר כל הימים.

מאיפה זה נובע שהאדם קובע את עיקר חייו במוסר ולא בתורה? כי הוא לא מבין מה שיש בתורה! אם הוא היה מבין באמת מה שיש בתורה הו בהכרח היה עוסק בה. ודאי שצריך 'קב חומטין', אבל כמו שאומר הנפה"ח עצמו: קב חומטין ולא יותר, אבל העיקר חייב להיות שיומם ולילה לא ישבותו בעמלה של תורה.

אז מי שלא מחפש אמת- ודאי שהוא לא עוסק בדברי תורה. מי שהוא טרוד בעול הפרנסה- יש לו סיבה חיצונית שגורמת לפעמים שלא יעסוק בתורה. אבל אלו 'אשר קרבת אלהים יחפצו' - למה שהם לא יעסקו בתורה? בהכרח שהגדרת הדבר הוא שלא מבורר להם מה שיש בתורה.

שמא תאמר שזה רק אלו שעוסקים בלימוד בספרי מוסר כל הימים- אליבא דאמת, גם מי שיושב אוהל ועוסק בתורה לילה ויום, מעין מה שנאמר בפסוק "תופשי התורה לא ידעוני" אז זה קאי על קוב"ה, אבל בעומק- "תופשי התורה לא ידעוני" את עצם התורה עצמה שהם עוסקים בה יומם ולילה, הם לא יודעים מה היא! אילו בני אדם היו יודעים מדרגיתה של תורה, כדברי האור החיים הידועים, יש מדריגה לפנים ממדריגה שהיו רודפים אחריה, אבל הברור מתחיל איך באמת יודעים מדריגה של תורה, ברור של שכל, ברור של כוחות נפשו, ברור של החיבור שלו לעמלה של תורה.

יתכן שהאדם יעמול בתורה מקטנותו עד זקנותו, עד יום מיתתו- אבל את מה שיש בתורה, את עומקה של תורה, את כל חלקי התורה שישנם, את אורה של תורה וכל כוחותיה ואת כלל המדריגה שנקראת "תורה", הכלל כולו שנקרא תורה שלמעלה ממדריגה- הוא לא משיג, ולא נוגע באותם דברים מחמת שהוא מעולם לא עמל לברר את אותו דבר.

בדורו של הנפה"ח אז היה יותר טרדה של פרנסה אצל ריבוי האנשים שלא עסקו כלל בתורה. בדורינו כמובן גם זה קיים, אל מה שקיים לעניינא דידן זה אלו שיושבים בתוך בית המדרש, ואפ"ה שהם יושבים בתוך ביהמ"ד- החיבור שלהם לתורה הוא לא כסדר של "מוסיף והולך" יום יום שעה שעה. האדם שמברר לעצמו את הכח של תורה ואת חיבורו אליה הוא הולך וגודל הוא הולך ומתרומם.

נתבאר כאן עד השתא בכללות שלוש החלקים: תורה לשם תורה, תורה לשם נחת רוח לקב"ה, תורה ע"מ ללמדה לאחרים. כל זה זה אפי' לא ראשי פרקים מתחילת נקודת ההתבוננות. ככל שהאדם מתבונן יותר ומטהר את לבבו יותר וקובע בדעתו את החיבור באופן הנכון בנפשו, אז החיבור שלו לתורה בפנימיותו הולך ומוסיף. ואז התורה פרה ורבה אצלו והאדם גדל והולך.

המה בחרו לעצמם לקבוע כל עיקר לימודם בספרי יראה ומוסר כל הימים, בלא קביעות עיקר העסק בתוה"ק במקראות והלכות מרובות. ועדן לא ראו מאורות מימיהם, ולא נגה עליהם אור התורה. ה' יסלח להם. כי כוונתם לשמים. אבל לא זו הדרך ישכון בם אור התורה:

הנפש החיים ראשית מעיד שכוונתם לשמים, אבל כמו שנתבאר- כשם שהדברים אמורים על אלו שלא עוסקים בתורה אלא בפרנסה, אבל יתר על כן, הוא אומר את הדברים הללו על מי שעוסק בספרי יראה ואין עיקר לימודו בתורה. במידת מה הדברים הללו אמורים? גם על מי שיושב ועוסק בתורה ועדיין ניתן לומר "לא ראו מאורות מימיהם ולא נגה עליהם אור התורה", בערך מסויים. מחמת שכמו שהם עסקו בתורה לפני עשר שנים הם גם עוסקים היום בתורה. רק לפני עשר שנים אולי הם עסקו בהלכות שחיטה בהלכות טריפות ועכשיו עוסקים בנזקי ממון, אבל המדריגה שלהם בתורה בעצם לא נשתנתה. ידיעת התורה פעמים יש להם יותר, פעמים הם שכחו את מה שהיה קודם לכן, שעות של לימוד בוודאי שיש להם עוד הרבה, אבל המדריגה של תורה, הכח של תורה, הכללות של תורה- האם הם מחוברים אליה באופן שלם יותר ופנימי יותר? לא בהכרח, ואז הם לא זוכים שיהיה אור התורה נגה עליהם.

מי שזוכה שאור התורה באמת יתגלה אצלו אז הוא מחובר לתורה יומם ולילה. לכולם יש טרדות ולכולם יש הפרעות, אבל הבסיס שלו הוא שהוא מחובר לתורה.

זה לא רק מצד יראה לנצל כל דקה "והגית בו יומם ולילה", "לא ישבותו", אלא זהו מצד **החיבור הפנימי שהאדם מקושר בעומק נפשו למציאותה של תורה.**

יתן ה' יתברך ויתעוררו ראשית הלבבות לברר את הסוגייה שהיא הסוגייה העיקרית מכל הסוגיות, זוהי סוגייה של "תורה". ושהדברים יהיו ברורים ונהירים מיום ליום, יוצאנו אותם מהכח לפועל, כל אחד לפי מדריגתו לפי התאמת נפשו, ויחברו את עצמם יותר ויותר יום יום שעה שעה. שנזכה יחד שאור התורה יתגלה בלבבות כולם של כל ישראל.

- [נפש החיים שער ד](#) [1]

Source: <http://bilvavi.net/shiur/002-שער-ד-פרק-א-חיבור-פנימי-לתורה>

Links

[1] <http://bilvavi.net/nefesh.hachaim.dalet>